

EL QUE ESTÀ PASSANT A LLAÉS: un territori protegit i desatès

Llaés és un territori d'alt valor ecològic i patrimonial, configurat històricament per l'activitat agrària, forestal i ramadera. Aquest equilibri, sostingut durant segles per la pagesia, ha estat progressivament alterat per la despoblació, la pèrdua d'activitat productiva i la manca de polítiques rurals adaptades a la realitat local.

Territori protegit

El conjunt del territori està inclòs dins de diverses figures de protecció (ZEC, ZEPA, PEIN, PTGMF, ZEPQA, UNESCO, Catàleg de Masies, etc.), que li atorguen una condició de supraprotecció ambiental. Tot i això, la manca de coherència en l'aplicació d'aquestes normes ha generat desequilibris greus entre protecció legal i viabilitat de la vida rural.

Territori en problemes...

Desconnexió entre protecció i realitat

El marc legal de protecció no s'ha traduït en gestió activa, recursos o suport a la pagesia. Les administracions imposen restriccions, però no garanteixen mitjans per complir-les ni mantenir el territori. Resultat: abandó de la gestió, degradació del paisatge i desconnexió institucional.

Pressió turística i pèrdua de control

Augment del turisme massiu i no regulat, amb activitats que trenquen l'equilibri ecològic i social. Absència de senyalització, vigilància i estudis d'impacte ambiental. La zona pateix la transformació d'un turisme respectuós a un de consumista i extractiu.

Afectació a la propietat privada i als drets de la pagesia

El territori és gairebé tot privat, però s'utilitza de facto com a espai d'ús públic sense consentiment ni compensació. Els propietaris i propietàries suporten les obligacions ambientals i de vigilància sense rebre suport institucional. Això provoca indefensió, sobrecàrrega i desgast econòmic.

Pèrdua de continuïtat rural

Dificultat per accedir a habitatge i manca d'oportunitats econòmiques. Polítiques rurals poc adaptades a les condicions reals del territori. La vida rural es veu substituïda per un ús intensiu i puntual del territori.

Abandonament de la gestió i manca de control públic

Manca de presència institucional i de vigilància ambiental efectiva. Proliferació de senders, activitats i usos sense autorització ni planificació. Les administracions no apliquen els seus propis instruments de protecció.

Conseqüències:

- Degradació del medi natural i del patrimoni arquitectònic rural.
- Pèrdua de biodiversitat i risc d'incendis per absència de gestió adaptada.
- Erosió de la confiança entre veïnat, propietaris, propietàries i institucions.
- Desvinculació entre les polítiques ambientals i la vida rural.

Per això...

Llaés exemplifica una contradicció estructural: és un territori amb màxim nivell de protecció legal, però mínim suport públic i institucional per mantenir-hi la vida i la gestió sostenible.

Per revertir-ho, cal:

- Reconeixement institucional de la pagesia com a gestora activa del territori.
- Gestió forestal diferenciada per mosaics, que garanteixi la preservació dels boscos madurs actuals i projectats, combinant biodiversitat, prevenció d'incendis i activitat econòmica sostenible.
- Reforç de la vigilància i manteniment ambiental.
- Regulació i control efectiu del turisme i les activitats externes.
- Polítiques de recolzament a la població local i dinamització socioeconòmica adaptades a la realitat rural del territori.
- Rehabilitació i conservació del patrimoni rural i arquitectònic.